

איש נבון בקהיר

לאורך כל הדרך מנמלהתעופה ועד לארמון עבדין, במרכז העיר, ומשם לכיכר המרכזית, כיכר השיחרור, התנופפו דגלי ישראל ומצריים. זה בצד זה. מאות האופטימיסטים נהנו: עוד לא היה כדבר הזה. כאשר ביקר בגין בקאהיר, הונפו רק כמה דגלים ישראליים מיסכנים ובמלהתעופה בלבד. וגם אלה הוסרו שניות מעטות בלבד — ממש — אחרי שהמכונת הרישמית האחרונה עזבה את הנמל. הפטימיסטים התמרמרו: מדוע רק לאורך המסלול? מדוע לא ים של דגלים ישראליים בכל רחבי העיר? שניהם צדקו. הדגלים קבעו את המימד המדויק של הביקור. יצחק נבון נתקבל מלכיות רבה, ונעשה הכל כדי לשוות לו את האופי החיוכי ביותר האפשרי. אפשרי במיסגרת המצב המדיני הנתון.

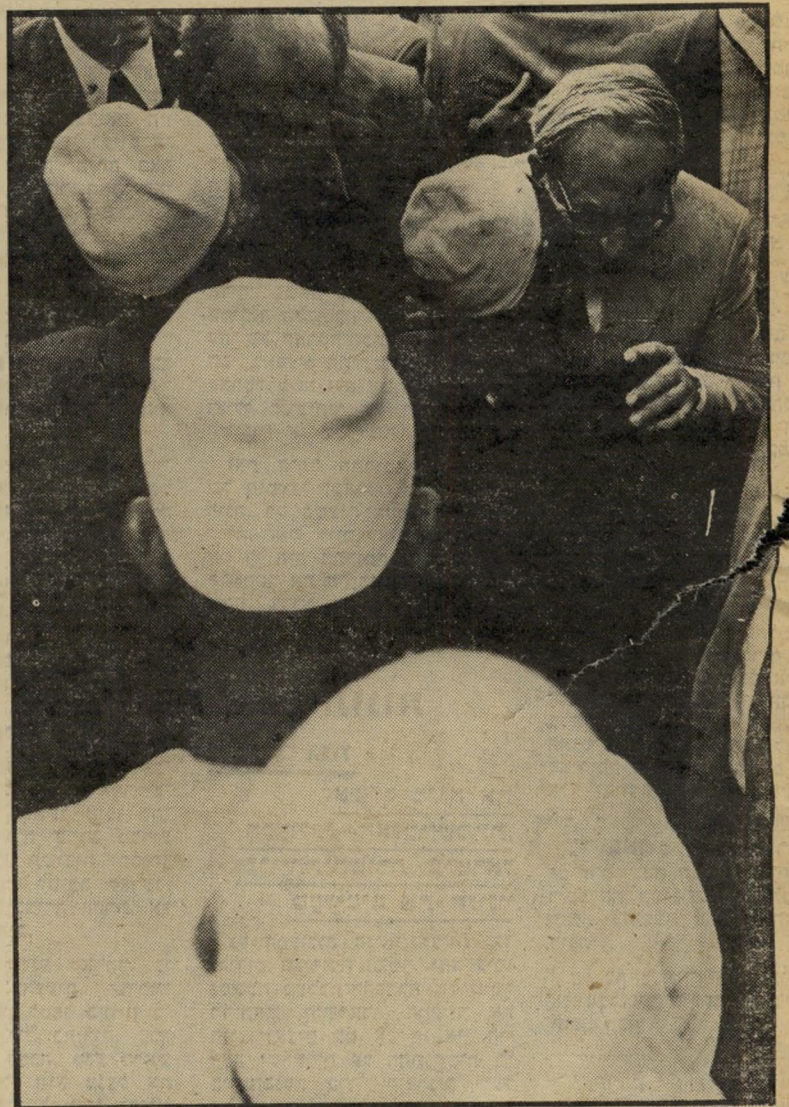
● כמו מלכת בריטניה

אפי הביקור היה נתון לפני שמטוס חיל-האוויר נחת במנלהתעופה הבינלאומי של קאהיר, ולפני שחיילי מישמרהכבוד, בכובעיההפלדה הגרמניים שלהם, עברו לדום.

יום לפני כן הופיע גליון השבועון אקטובר, ובעמודו הראשון ידיעות על הביקור הצפוי. בין השאר נאמר דבר שעשה בקאהיר רושם עמוק ומדכא: שהנשיא נבון הראה למנחם בגין את הנאומים שעמד לשאת במצריים, וכי תיקן אותם לפי בקשתו של בגין.

בעיני כל מצרי, בלא יוצא-מין-הכלל, מנחם בגין הוא עתה אדם שלילי בתכלית השלילה. הוא האיש המרוקן את השלום מתוכנו. שרימה את הנשיא אל-סאדאת בעל הרצון הטוב, העושה מדי יום ביומו פרובוקציה חדשה כדי להביך ולבודד את מצריים בעולם הערבי.

אם בגין אישר מראש את נאומו נבון — משמע שהנשיא הישראלי אינו מביא שום כשורה חדשה, שיש לה משמעות מדינית כלשהי.

באותו עמוד הופיעה עוד ידיעה קטנה שנגעה דווקא לי. ושחיקה את הרושם של הידיעה הראשונה.

„ביקורת חריפה נמתחה על הנשיא נבון בקשר לגודל המישלחת המלווה איתו ההתנגדות התרכזה בשאלה איך נכלל במישלחת, שאינה מישלחת פוליטית, אבנרי, המתנגד לכל (המימסד). תשובתו של הנשיא נבון היתה שאבנרי אינו מישלחת כחבר-כנסת, אלא כעורך-עיתון.”

עמדותי הפוליטיות ידועות בחוגים המדיניים המצריים. ההדגשה כי אני נכלל במישלחת כאיש פוליטי, באה ללמד כי ידיעות אלה — הוהות כמידה רבה עם הגישה המצרית — אינן כלולות בקונסנזוס שמייצג נבון (ראה יוסף אישי). שתי הידיעות בישרו לצמרת המיצרית בלשון הדימשמעית: אין זה ביקור פוליטי. זהו ביקור-נימוסין בלבד.

השאלה היא: האם היתה לנשיא נבון ברירה? האם יכול היה לתת לביקור אופי אחר?

הדבר תלוי בפירוש הניתן למוסד הנשיאות. הנשיא נבון דוגל, כנראה, בדיעה כי תפקידו מקביל לזה של מלכת בריטניה. המלכה קוראת בפרלמנט, ביושבה על כס-המלוכה, את נאום-הכתר, שנכתב בידי ראש הממשלה. אין היא משמיעה לעולם ידיעות אישיות משלה.

האם כל זה נכון לגבי נשיא ישראל? בחוק יסודי: נשיא המדינה אין תשובה על כך. הסעיף 11 בחוק מפרט את הסמכויות הממשיות הניתנות בידי הנשיא (חתימה על חוקים, קבלת התפטרות הממשלה, קבלת דו"ח על ישיבות הממשלה, האמנת נציגים ישראליים בחו"ל, חתימה על אמנות מינוי שופטים, חנינה לעבריינים, וכן, ימלא כל תפקיד אחר ונתונה לו כל סמכות אחרת שיוחדו לו בחוק).

זה ברור, אך לא ברור היכן גבול זכות-הדיבור של הנשיא. ברור שלא ינהל משא-ומתן. ברור שלא ייטול לעצמו סמכויות הממשלה. ישנה הסכמה אילמת על כך שהנשיא צריך לעמוד מעל למיפלגות ומחוץ ליריב המיפלגות. הנשיא הוא נשיא המדינה כולה, על כל אורחיה, מיפלגותיה, עדותיה, עמיה ומיניה. אך האם זה צריך למנוע בעד הנשיא מלהשמיע דברים בעלי חותם אישי? האם היה אסור לו למשל, לכלול בנאומו מילים ומושגים שאינם מקובלים על מנחם בגין, לילד ברטיליטובסק, אך המקובלים (אולי?) על יצחק נבון, יליד ירושלים? מי

מאת

אורי אבנרי

יכול היה להפריע לו מלכלול בנאומו במרכז מיפלגת-השילטון המצרית, ששודר במלואו בשידור חי לעם המצרי, ניתוח היסטורי שיעמיד באור חדש את הסיכסוך ההיסטורי בין עמי ישראל ופלסטין? הנשיא הקפיד לצמצם את טווח דבריו. הצטערתי על כך. אני הייתי מפרש את היקף סמכויותיו פירוש רחב יותר.

איני מתכוון לדברים פוליטיים מפורשים, שמקומם — לטובה ובעיקר לרעה — במשא-ומתן ממשלתי. אך אילו שמעו המצרים בנאום הנשיא נימה פוליטית אחרת, חדשה, בעניין הפלסטיני, היה הדבר מחשמל את הציבור, ונתן לביקור מימד שונה לגמרי. אז היו הדגלים הישראליים פורחים לפתע בכל רחבי קאהיר. המצרים ידעו מראש, מאותן ידיעות ב„אקטובר“, כי הדבר לא יקרה. הנשיא קבע העצמו תחום אחר. נקבעה מיסגרת ברורה.

● „אחד משלנו”

היידוש שבביקור נבון לא היה, על כן, פוליטי. הוא היה בשטח אחר לגמרי, אך חשוב מאוד כשלעצמו.

עם פשוטי-העם: שני הנושאים מתחבקים